

1. Հայ արդի պատմագիտության մեջ առկա մեկնաբանություննից ելնելով՝ ընտրեք այն տարբերակը, որում ներկայացված հատկանիշներն առավել դիպուկ են նկարագրում Արտաշես I-ի պատմական կերպարը:

1.1. միավորիչ, հիմնադիր, նվաճող
1.2. հիմնադիր, նվաճող, բարենորոգիչ

1.3. ռազմատենչ, նվաճող, բարեփոխիչ
1.4. հիմնադիր, միավորիչ, բարենորոգիչ

2. Ո՞ր տարբերակում են իրադարձությունները ներկայացված ժամանակագրական ճիշտ հաջորդականությամբ:

ա. Թուրքմենչայի պայմանագրի կնքումը
բ. Անգեղակոթի գաղտնի ժողովը
գ. Բեռլինի վեհաժողովը
դ. Սարդարապատի հերոսամարտը
ե. Հալիծորի ճակատամարտը

2.1 դ-ա-գ-բ-ե
2.2 բ-ե-ա-գ-դ
2.3 բ-ե-դ-գ-ա
2.4 ե-բ-դ-գ-ա

3. Ո՞ր տարբերակում են հեղինակները անունները ճիշտ համապատասխանեցված իրենց ստեղծագործություններին:

ա. Արամ Խաչատրյան	1. <<Անուշ>> օպերա
բ. Հակոբ Պարոնյան	2. <<Գիրք պատմութեանց>>
գ. Արմեն Տիգրանյան	3. <<Պատասխան Հազկերտին>> կտավ
դ. Էդվարդ Իսաբեկյան	4. <<Գայանե>> բալետ
ե. Առաքել Դավրիժեցի	5. <<Մեծապատիվ մուրացկաններ>>

3.1 ա-1, բ-5, գ-3, դ-2, ե-4

3.2 ա-4, բ-5, գ-3, դ-2, ե-1

3.3 ա-1, բ-3, գ-5, դ-2, ե-4

3.4 ա-4, բ-5, գ-1, դ-3, ե-2

Ընթերցեք տեքստը և պատասխանեք ստորև ներկայացվող հարցին

Ներկայացնելով VI դարում հայ ժողովրդի դրությունը Բյուզանդիայի կազմում՝ Նիկողայոս Ադոնցը նշում է.

<<Կայսրության շահերի տեսակետից հայերի գաղթը դեպի արևմուտք շատ ցանկալի էր. դրա ապացույցն է այն, որ կայսրերը խրախուսում էին այդ շարժումը, և երբեմն էլ իրենք էին տեղահան անում հայրենի հողերից ու բնակեցնում կայսրության մյուս մասերում... Հայերն աչքի ընկան պետական կյանքի բազմաթիվ բնագավառներում՝ ինչպես զինվորական, այնպես էլ քաղաքացիական. նրանք տվեցին հռչակավոր անուններ, որոնք շատ խոշոր ծառայություններ մատուցեցին կայսրությանը... Շատ նշանակալից եղավ հայերի դերը նաև մշակութային և հոգևոր կյանքում... Ինչպե՞ս անդրադարձավ հայերի հիշյալ տեղաշարժը Հայաստանի ճակատագրի վրա: Հայերի՝ կայսրությունով մեկ սփռվելը իրենց հայրենիքի շահերի տեսանկյունից, անշուշտ, չի կարող դրական երևույթ համարվել... Երկրից հեռանում էին առավել ձեռներեց և առույգ ուժերը, այնպիսի ձիրքերով օժտված անձինք, որոնք կարողանում էին մնալ և աչքի ընկնող տեղ գրավել կայսրության կյանքի խռովահույզ ծովի մակերևույթի վրա:>>:

4. Ո՞ր տարբերակն է առավել դիպուկ արտահայտում հեղինակի միտքը:

4.1 Մեջբերված հատվածում հեղինակը նշում է, որ հայերի տեղաշարժը դեպի կայսրության մետրոպոլիա Բյուզանդիայի կայսրերը դրական էին համարում, սակայն միևնույն ժամանակ այդ գործընթացը բացասաբար էր անդրադառնում Հայաստանի շահերի վրա: Հեղինակը նշում է, որ հայերը մեծ հաջողությունների են հասել Բյուզանդիայի ներքին կյանքի բազում ոլորտներում: Բացի այդ, մեջբերված հատվածից կարելի է հասկանալ, որ Բյուզանդական կայսրության մեջ առաջավոր դիրք ունենալը դժվար էր և պահանջում էր որոշակի հմտություններ:

4.2 Մեջբերված հատվածում հեղինակը նշում է, որ հայերի տեղաշարժը դեպի կայսրության արևմտյան ծայրամասեր Բյուզանդիայի կայսրերը դրական էին համարում, սակայն միևնույն ժամանակ այդ գործընթացը բացասական հետևանքներ էր ունենում: Հեղինակը նշում է, որ հայերը մեծ հաջողությունների են հասել Բյուզանդիայի ներքին կյանքի բազում ոլորտներում, սակայն հատկապես նրանք աչքի ընկան մշակութային և հոգևոր կյանքում: Բացի այդ, մեջբերված հատվածից կարելի է հասկանալ, որ Բյուզանդական կայսրության

մեջ առաջավոր դիրք ունենալը դժվար էր և պահանջում էր որոշակի հմտություններ:

5. Ո՞ր թվականին է կործանվել Բյուզանդիան՝

5.1 1375թ.

5.2 1261թ.

5.3 1441թ.

5.4 1453թ.

Ընթերցեք տեքստը և պատասխանեք ստորև ներկայացվող հարցին

Հայոց Գագիկ թագավորը գնաց Կոստանդնուպոլիս՝ Մոնոմախ կայսեր մոտ: Բովանդակ քաղաքը դողդաց, դուրս եկավ հայոց արքա Գագիկին ընդառաջ և թագավորին արժանավայել ձևով, առոք-փառոք տարան կայսեր մոտ: Մոնոմախը մի քանի օր մեծարեց նրան: Այն ժամանակ նենգ աստվածուհիները Անի քաղաքի քառասուն բանալիներն ուղարկեցին Մոնոմախ կայսրին, հետև էլ մի քանի նամակ, թե Անի քաղաքը և ողջ Արևելքը քո սեփականությունը դարձան: Կայսրը կանչեց Գագիկին, նրա առջև դրեց քաղաքի բանալիներն ու նամակը և ասաց. «Անին և բովանդակ Արևելքը ինձ տվեցին...»: Գագիկն ասաց Մոնոմախին. «Հայոց երկրի տերն ու թագավորը ես եմ, ես քեզ չեմ տալիս Հայաստանը, որովհետև դու ինձ խաբեությամբ Կոստանդնուպոլիս բերեցիր»:

Մատթեոս Ուռհայեցի, «Ժամանակագրություն»

6. Ո՞ր տարբերակն է առավել դիպուկ արտահայտում պատմիչի միտքը:

6.1 Հայոց Գագիկ II թագավորի ժամանելը Բյուզանդական կայսրության մայրաքաղաք Կոստանդնուպոլիս մեծ արձագանք ստացավ: Բյուզանդիայի կայսր Մոնոմախն արքայավայել ընդունեց Գագիկին, սակայն կարճ ժամանակ հետո նրան փաստի առաջ կանգնեցրեց՝ ցույց տալով Անիից իրեն ուղարկված բանալիները և նամակը, որում ասվում էր, որ Անի քաղաքը և ողջ Հայաստանը, ինչպես նաև արևելյան պետությունները, պատկանում են կայսերը: Գագիկը հրաժարվում է համակերպվել՝ նշելով, որ հայոց թագավորն ինքն է և հրաժարվում է կայսին հանձնել Հայաստանը:

6.2 Հայոց Գագիկ II թագավորի ժամանելը Բյուզանդական կայսրության մայրաքաղաք Կոստանդնուպոլիս մեծ արձագանք ստացավ: Բյուզանդիայի

կայսր Մոնումախն արքայավայել ընդունեց Գագիկին, սակայն կարճ ժամանակ հետո նրան փաստի առաջ կանգնեցրեց՝ ցույց տալով Անիից իրեն ուղարկված բանալիները և նամակը, որում ասվում էր, որ Անի քաղաքը և Բյուզանդիայից արևելք ընկած առաջին ամենահզոր պետությունը՝ Հայաստանը, պատկանում են կայսերը: Գագիկը հրաժարվում է համակերպվել՝ մատնացույց անելով կայսեր խորամանկ և ուխտադրուժ գործելաոճը, ինչպես նաև շեշտելով, որ հայոց թագավորն ինքն է և հրաժարվում է կայսին հանձնել Հայաստանը:

7.Ո՞ր թվականին է տեղի ունեցել մեջբերված տեքստում ներկայացված հանդիպումը:

7.1 1045թ.

7.2 1055թ.

7.3 1375թ.

7.4 1021թ.

8. Ընթերցեք Սան Ստեֆանոյի պայմանագրից (Ա) և Բեռլինի վեհաժողովից (Բ) հետո կնքված փաստաթղթից բերված հատվածները և պատասխանեք ստորև բերված հարցերին:

1.

- Բարձր Դուռը հանձն է առնում հայաբնակ վայրերում անհապաղ իրագործել տեղական պահանջներից բխող բարեփոխումներ
- Ռուսաստանին էր անցնում Կարսը, Կաղզվանը, Օլթին և Արդահանը, իսկ Ալաշկերտն ու Բայազետը հանձնվում էին Օսմանյան կայսրությանը:
- <<Հայաբնակ վայրերում>> բարենորոգումների իրականացման վերահսկողությունը վերցվում էր Ռուսաստանից և տրվում եվրոպական 6 տերությունների (Անգլիա, Ֆրանսիա, Գերմանիա, Ռուսաստան, Ավստրո-Հունգարիա, Իտալիա):

2.

- Ռուսական զորքերին իրավունք էր տրվում 6 ամիս ժամկետով մնալ Հայաստանում:
- Օսմանյան կառավարությունը պարտավորվում էր չհալածել պատերազմում ռուսներին աջակցած քրիստոնյաներին:

- Ռուսաստանին էին անցնում Կարսի, Կադզվանի, Օլթիի, Արդահանի, Ալաշկերտի և Բայազետի գավառները, Սև ծովի առափնյա շրջանները՝ Բաթում նավահանգստով:

Համապատասխանեցրեք մեջբերումը պայմանագրի հետ:

8.1 1-Բ 2.-Ա

8.2 1.-Ա 2.-Բ

9 Ըստ արդի հայ պատմագիտության, ինչպե՞ս են մեկնաբանվում Սան-Ստեֆանոյի և Բեռլինի պայմանագրերի արդյունքները միմյանց հետ համեմատության մեջ: Ընտրեք երեք պատասխան:

ա. Բեռլինի պայմանագրով <<հայաբնակ վայրերում>> բարենորոգումների իրականացմանը հետևելու մենաշնորհը վերցվեց Ռուսաստանից (ինչն առավել իրական էր թվում) և տրվեց եվրոպական տերություններին:

բ. Եթե Բեռլինի պայմանագրում կիրառված էր Հայաստան բառը, ապա Սան-Ստեֆանոյի պայմանագրի տեքստում կիրառվեց <<Հայաբնակ վայրեր>> արտահայտությունը, ինչը բացասական էր:

գ. Ըստ Բեռլինի պայմանագրի Ռուսաստանը Օսմանյան կայսրությանը վերադարձրեց Արևմտյան Հայաստանում նվաճած տարածքներ, որոնք Սան-Ստեֆանոյի պայմանագրի համաձայն պետք է մտնեիր Ռուսաստանի կազմ:

դ. Եթե Սան-Ստեֆանոյի պայմանագրում կիրառված էր Հայաստան բառը, ապա Բեռլինի պայմանագրի տեքստում կիրառվեց <<հայաբնակ վայրեր>> արտահայտությունը, ինչը բացասական էր:

ե. Սան-Ստեֆանոյի պայմանագրի և Բեռլինի վեհաժողովների շնորհիվ Ռուսաստանին միացվեց Արևմտյան Հայաստանի մեծ մասը:

9.1 ա, գ, ե

9.3 ա, բ, դ

9.2 ա, գ, դ

9.4 բ, գ, դ

10. Պատմական անհատներին համապատասխանեցրեք այն ժամանակահատվածի հետ, որում նրանք ապրել և գործունեություն են ծավալել:

ա. Իսրայել Օրի	1. XIX դարի երկրորդ կես - XX դարի առաջին կես
բ. Ալեքսանդր II ցար	2. XVIII դարի երկրորդ կես - XIX դարի դարի առաջին կես
գ. Նապոլեոն I Բոնապարտ	3. XVII դարի երկրորդ կես - XVIII դարի առաջին կես
դ. Կիրակոս Վիրապեցի	4. XIX դար
ե. Հովհաննես Քաջազնունի	5. XIV դարի երկրորդ կես - XV դարի առաջին կես

10.1 ա-3, բ-4, գ-3, դ-5, ե-2 10. 3 ա-3, բ-4, գ-2, դ-5, ե-1

10.2 ա-1, բ-4, գ-2, դ-5, ե-3 10.4 ա-2, բ-3, գ-5, դ-2, ե-1